Birkenes kommune

Temaplan for frivillighet 2026-2036

Innhold

Innledning 3
Bakgrunn og formål 3
Hensikt og mål med planen 3
Rammer og føringer for arbeidet 4
Sentrale lovverk og føringer 4
Regionale føringer 5
Lokale føringer 5
Helhetlig innsatstrapp 6
Planprosessen og medvirkning 7
Roller 8
Betydningen av frivilligheten i Birkenes 8
Økt bolyst 9
Frivillighetens behov og utfordringer 9
Økonomi 10
Rekruttering og deltakelse 10
Lokaler og andre ressurser 11
Møteplasser: Dialog, informasjon, kompetanse og koordinering 11
Koordinering og samhandling 11
Møteplasser og dialog arenaer 11
Satsningsområder 12
Økonomi 12
Rekruttering og deltakelse 12
Lokaler 12
Møteplasser: Dialog, informasjon, kompetanse og koordinering 13
Oppfølging og bruk av planen 13
Vedlegg: 13

Innledning

Bakgrunn og formål

Birkenes kommune er viden kjent for sin dugnadsånd og det frivillige engasjementet. Det er over 120 registrerte lag og foreninger i kommunen, med et mangfold av aktiviteter, formål, frivillige og deltakere. Birkenes Frivilligsentral er kommunal og har vært aktiv siden mai 2019. Frivilligsentralen er et godt bindeledd mellom kommunen og frivillige lag og foreninger.

Frivillig sektor spiller en viktig rolle i velferdssamfunnet. Nye behov og forventninger, spesielt innen velferdstjenester, gjør det nødvendig å styrke samarbeidet med frivillig sektor. Premisset for arbeidet med frivillighetsplanen er at en sterk, selvstendig og mangfoldig frivillighet bidrar til bedre levekår, gjennom deltakelse, tilhørighet, mestring og demokratiopplæring.

Samarbeidsplattformen fra Frivillighet Norge og KS fastslår at frivillig sektor skal supplere, ikke erstatte, offentlige tjenester. Kommunen skal tilrettelegge og støtte lag, foreninger og institusjoner. Kommunen står overfor utfordringer som strammere økonomi, mangel på arbeidskraft, en økende andel eldre, sikkerhetspolitiske endringer, rask digital utvikling, klima- og miljøproblemer, integrering, økende inntektsulikhet, og utenforskap. Disse utfordringene må løses i samarbeid med innbyggerne og frivillige organisasjoner.

En sterk frivillig sektor er viktig for å skape bærekraftige løsninger og forebygge ensomhet, samt for å skape et inkluderende samfunn hvor alle kan bidra.

Hensikt og mål med planen

Frivillighetsplanen skal gå på tvers av kommunens tjenester og organisering, og skal tydeliggjøre den kommunale innsatsen og grensesnittet mellom kommunen, frivillige lag og foreninger, samt ideelle organisasjoner.

Et sentralt formål med en kommunal frivillighetspolitikk er at den skal stimulere til økt samspill og samarbeid mellom kommune og lag og foreninger, og mellom lag og foreninger.

Planen er utarbeidet som en temaplan med et 10-årig perspektiv. Det er også utarbeidet et handlingsprogram som skal rulleres annethvert år, og som kan justeres underveis etter dialog med målgruppen.

Rammer og føringer for arbeidet

Sentrale lovverk og føringer

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Bærekraftsmålene utgjør det overordnede rammeverket for utviklingen av lokalsamfunnene.

FNs bærekraftsmål nr 17

Folkehelseloven (2011) Folkehelseloven fremhever kommunens ansvar for å legge til rette for samarbeid med frivillig sektor

Stortingsmelding nr. 10 (2019) Frivilligheita – sterk, sjølvstendig, mangfaldig (Frivillighetsmeldingen). Denne inneholder prinsipper og målsetninger for samspillet mellom regjeringen og frivillig sektor, og understreker at «Frivillighet er ikke et supplement til offentlig virksomhet. Det er en grunnleggende del av menneskenes liv og virke og en forutsetning for et godt samfunn.»

Stortingsmelding nr. 15 (2018) Leve hele livet- en kvalitetsreform for eldre. Reformen bygger på hva ansatte, eldre, pårørende, frivillige, forskere og ledere har erfart kan løfte kvaliteten på tjenestene og bidrar til en trygg og verdig alderdom. Frivillighet fremheves i meldingen som noe som både gir bedre tjenester og tilbud, og som fører til at eldre får brukt sine ressurser til nytte for samfunnet.

Stortingsmelding nr. 18 (2020–2021) Oppleve, skape, dele – Kunst og kultur for, med og av barn og unge (Barne- og ungdomskulturmeldingen) I stortingsmeldingen defineres det som et mål å legge til rette for at alle norske barn og unge - uavhengig av bosted, økonomi, funksjonsevne og bakgrunn - får tilgang til et mangfoldig kulturliv der de kan delta, skape, lære og mestre. Meldingen fremhever den sentrale plassen det frivillige kulturlivet har i barne- og ungdomskulturen – og har som mål at flere barn og unge kan delta i organiserte fritidsaktiviteter.

Rom for deltagelse – regjeringens kulturfrivillighetsstrategi (2023-2025) Strategien har som mål å fremme deltakelse i kulturlivet og styrke frivilligheten i samfunnet. Den inneholder tiltak for å skape gode og inkluderende lokalsamfunn.

Plattform for samspill og samarbeid mellom frivillig og kommunal sektor (2017- 2020) Formålet er å sette fokus på at kommunene må ha en god frivillighetspolitikk og et godt samspill med frivilligheten lokalt. Det skal bidra til et godt grunnlag for å skape aktive lokalsamfunn og bidra til å løse samfunnsutfordringer innenfor folkehelse, omsorg, integrering, sosial ulikhet og beredskap.

Fritidserklæringen (2016) Det er et mål i denne at alle barn, uavhengig av foreldrenes sosiale og økonomiske situasjon, skal ha mulighet til å delta jevnlig i minst en organisert fritidsaktivitet sammen med andre barn.

Regionale føringer

Regionplan Agder 2030 Frivillighetsplanen er tett knyttet til hovedmålene om en sosialt bærekraftig region, forbedrede levekår og å bruke hele Agder, gjennom inkludering, mangfold og likestilling. Der særlig følgende delmål er relevante:
- Kultur, idrett og en unik kulturarv gjør Agder til en attraktiv region, som trekker et voksende antall besøkende fra inn- og utland. (2024)
- Alle innbyggere har tilgang på gode arenaer for kultur, idrett og fysisk aktivitet i nærmiljøet, der de kan oppleve et bredt spekter av tilbud, fellesskap og aktivitet. (2024)

Fylkets frivillighetsstrategi Visjonen for frivillighetsstrategien for Agder er økt deltakelse for bedre levekår. Denne visjonen forutsetter en sterk, selvstendig og mangfoldig frivillighet på Agder – og dette er også hovedmålet for strategien.

Lokale føringer

Kommuneplanens samfunnsdel: Samfunnsdelen konkretiserer visjon, satsingsområder, mål og strategier de folkevalgte har for utviklingen av kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Samfunnsdelens gjeldende satsingsområder

1. VI FREMMER LIVSGLEDE OG MESTRING GJENNOM HELE LIVET
2. BARNEHAGENE OG SKOLENE FREMMER MESTRING, LÆRING OG UTVIKLING FOR ALLE
3. VI HAR TRE LEVENDE SENTRUM OG SKAPER GODE VEKSTVILKÅR FOR NÆRINGSUTVIKLING

Spesielt relevant er visjonen til Birkenes kommune:

"Sammen skaper vi et vekstmiljø for alle"

Sammen: understreker at vi påvirkes av hverandre og tar et felles ansvar for samfunnet vi er en del av
Skaper: gjenspeiler at vi er aktive og kreative sammen om smarte løsninger
Vi: omfatter at vi er deltakere og aktører i eget liv
Et vekstmiljø: fremhever hva vi ønsker at kommunen skal legge til rette for, dvs. et miljø hvor alle kan utvikle seg positivt og skape merverdi sammen
For alle: betyr at vi er en inkluderende kommune uavhengig av hvem du er og hvilke tjenester du trenger

Helhetlig innsatstrapp

Innsatstrappen er en tverrsektoriell strategi for hvordan fremtidens helsetjenester skal se ut for alle, og viser graden av inngripen i befolkningens liv.

Figur 2: Helhetlig innsatstrapp etter Agenda Kaupang

Innsatstrappen legger vekt på forebyggende arbeid i kommunene. En helhetlig planlegging av alle tjenesteområder, som styrker de lavere trinnene og gjør smarte grep øverst i innsatstrappen, kan bidra til å utsette og redusere behovet for ressurskrevende kommunale helse- og omsorgstjenester.

Gjennom å se på grunntrinnene i helhetlig tverrfaglig innsatstrapp kan vi se hva som er viktige faktorer for å minske behovet for mer helsehjelp senere i livet. Det økende antall eldre vil være en enorm kostnad for kommunen fremover. På første trinn kommer kulturlivet og frivilligheten inn som en stor del av faktorene som spiller inn for en bedre alderdom.

Trinn 1 – Aktive lokalsamfunn- Tilhørighet, inkludering og trivsel
Møteplasser og aktiviteter: Bibliotek, forsamlingshus, kirker og trossamfunn, kulturtilbud, nærmiljøkafeer, uteområder, lekeplasser, benker, treningssenter/løyper, ungdomsklubber, frivillige lag og foreninger, attraktive skoler og barnehager, festivaler og arrangementer.

Samarbeid med frivillige organisasjoner: Idrettslag og fysisk aktivitet, kulturaktiviteter, f.eks. korps, musikk, sang og teater, tros- og livssynssamfunn, velforeninger, venneforeninger, pårørende- og interesseforeninger, frivilligsentral, folkehelsearbeid.

Begrepsavklaringer og definisjoner

Frivillighet omfatter individuell innsats, frivillige organisasjoner og grupper som rekrutterer og formidler frivillige. Det finnes ulike tilnærminger til frivillighet og identiteten som frivillig.

Frivillige organisasjoner er ikke-fortjenestebaserte og ikke-offentlige, og omtales som frivillig sektor. Dette inkluderer også tros- og livsynssamfunn Der det er stor frivillig innsats, både økonomisk og praktisk i arbeid med møteplasser og aktiviteter.

Frivillig sektor inkluderer innsats både innenfor og utenfor etablerte organisasjoner, og utgjør omtrent 142 000 årsverk i Norge, særlig innen kultur, fritid og idrett.

ILO (International labor organization) definerer **frivillig innsats** som ikke-obligatorisk arbeid uten betaling, utført gjennom organisasjoner eller direkte for andre utenfor egen husholdning.

Ideelle organisasjoner tilbyr viktige velferdstjenester uten profittmål, og sosialt entreprenørskap bruker nye metoder for å løse sosiale problemer eller udekkede velferdsbehov. Inntjeningen går tilbake til virksomheten.

Vi ønsker en bred tilnærming til frivilligheten som inkluderer alle disse aspektene.

Planprosessen og medvirkning

Forankring og medvirkning er avgjørende for at planen skal bli god, og her har det vært lagt opp til bred medvirkning gjennom hele prosessen. Arbeidet er gjennomført i samarbeid med den lokale Frivilligsentralen, frivillige lag og foreninger, frivillighet Norge, fylkeskommunen, kommunens kulturrådiver, politikere og administrasjonen.

Prosessen startet med en kartlegging av frivilligheten i Birkenes. Videre har kommunen i samarbeid med Frivillighet Norge gjennomført en kveldskonferanse med lokale lag og foreninger, som bunnet ut i en rapport utarbeidet av Frivillighet Norge. Ut fra innspillene som er kommet inn kan det se ut til at det ligger et vesentlig potensial for å utløse store ressurser i en tettere relasjon mellom kommunen og bredden av lag og foreninger. Forutsetningen er at samhandling og samarbeid oppleves som en vinn-vinn-situasjon for begge parter.

Deretter ble det opprettet en arbeidsgruppe med bred tilknytning til både frivilligheten, politikken, administrasjonen og Frivilligsentralen som sammen laget et høringsutkast som blir lagt frem for politikerne og sendt ut på høring før vedtak.

Roller

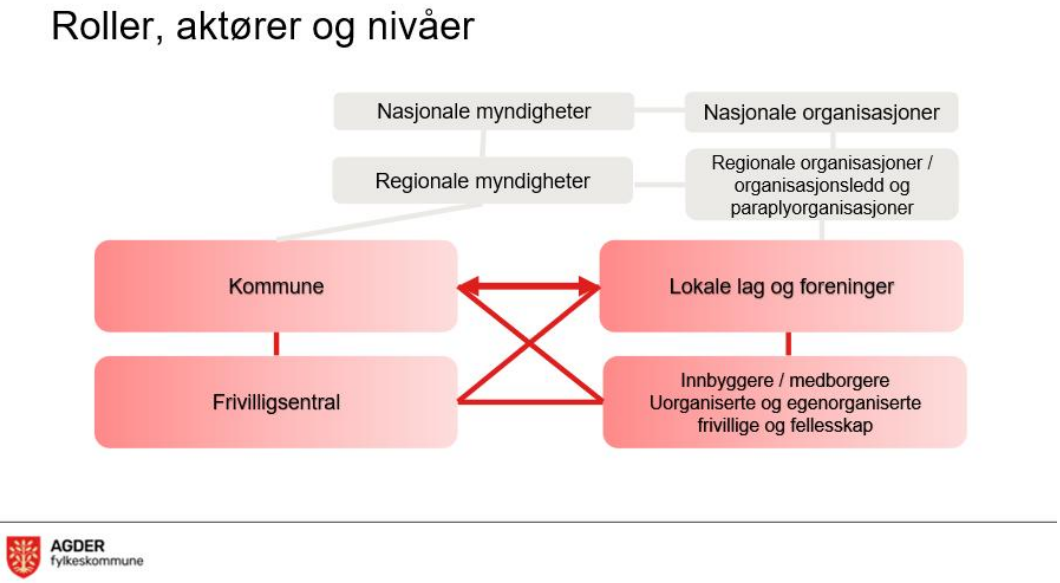

En lokal frivillighetspolitikk er hele kommunens og alle innbyggernes politikk – selv om den først og fremst beskriver samhandlingen og samarbeidet mellom lokale frivillige lag og foreninger, og kommunen. Formålet er å sørge for at kommunen er en god tilrettelegger for frivillige lag og foreninger, og for samarbeid, på en slik måte at det blir enda enklere for kommunens innbyggere å engasjere seg og delta, og å nyte godt av de aktivitetene, møteplassene og tilbudene som skapes.

Birkenes har en kommunal frivilligsentral. I dag er det to ansatte som drifter både Frivilligsentralen og BUA, i til sammen en 100% stiling. Sentralen fungere som et viktig bindeledd mellom lag og foreninger, enkeltpersoner og kommunen. I retningslinjene til Birkenes Frivilligsentral står det at sentralen skal initiere, mobilisere og samordne frivillig aktivitet. Aktiviteten skal legges opp i tråd med lokale forutsetninger og behov i Birkenes kommune. Den skal følge opp, veilede og stimulere de som ønsker å gjøre en frivillig innsats.
Aktiviteten skal være et tillegg til offentlig virksomhet. Det skal legges vekt på et samspill mellom frivillig og offentlig innsats på områder det er naturlig å samarbeide om.

Betydningen av frivilligheten i Birkenes

Frivillig innsats har en egenverdi for den som er frivillig, er verdifull for den som nyter godt av den, og har en verdi for samfunnet: Frivillighet bidrar til at det er godt å leve i Birkenes. Et stort mangfold av frivillige organisasjoner i en kommune er derfor et gode i seg selv. Samtidig skaper frivilligheten en rekke merverdier som er attraktive for offentlig sektor, og med det også for kommunene. Deltakelse i frivilligheten virker positivt inn på folkehelsen, er inkluderende, trivselsbyggende og tillitsskapende. Frivillige lag og foreninger skaper sosiale møteplasser der man utvikler sosial kompetanse/kapital, vennekrets, nettverk, kunnskap,

uformell læring mm. Slike merverdier er viktige byggesteiner for den enkelte, men også for å skape positive relasjoner i lokalmiljøet.

Mange kommuner viser i økende grad til frivillig sektor som en del av løsningen for lokale utfordringer. Med store demografiske endringer og en presset kommuneøkonomi som bakteppe mener Kommunenes interesseorganisasjon (KS) at vi står i et forventningsgap. De mener innbyggernes forventninger til hva kommunen skal tilby av tjenester fremover, overstiger det kommunene har av ressurser. Stadig oftere sier kommuner at de ikke kan prioritere annet enn lovpålagte tjenester. Frivillighetens innsats skal supplere og ikke erstatte kommunenes lovpålagte oppgaveansvar. Her må det være en bevissthet rundt balansegangen mellom å utnytte og bruke frivilligheten, og at samarbeidet må foregå på de frivilliges premisser. Kommunen må også legge til rette for møteplasser med frivillig sektor, for å styrke dialog og medvirkning, og ikke konkurrere med lokale frivillige organisasjoner om frivillige og deltakere.

Økt bolyst

Et aktivt lokalsamfunn øker trivselen, stedstilhørigheten og gir økt bolyst. Birkenes ligger godt plassert i forhold til et stort arbeidsmarked. Å satse på og synliggjøre frivilligheten vil bidra positivt inn i å tiltrekke seg nye innbyggere.

Frivillighetens behov og utfordringer

Gjennom innspill og medvirkningsprosesser med frivillige har disse behovene kommet frem:

Kjenn oss hva vi gjør, og hva vi kan bidra med (*kunnskap og verdi)*
Fortell oss hva dere gjør og hvilke behov som er*(informasjon)*
Spør oss om råd (involvering) og **samarbeid** med oss
Skryt av oss og feir oss *(anerkjennelse)*
Vær tilgjengelige og positive når vi trenger det *(tilgang)*
Støtt oss med det dere kan av penger, lokaler, utstyr, kunnskap, gode ideer, nettverk og synlighet (støtte)
Gjør det så **enkelt** som mulig å søke penger, rapportere og administrere – husk at vi bruker vår fritid fordi vi vil og kan! (forenkling)

Økonomi: Forenkling og forutsigbarhet.	**Rekruttering og deltakelse:** Synlighet og mangfold	**Lokaler:** Tilgjengelighet og forutsigbarhet	**Møteplasser:** Dialog, informasjon, kompetanse og koordinering

Økonomi

De fleste frivillige organisasjoner er avhengig av offentlige (og private) tilskudd, både til drift, aktivitet og utvikling. Det er mange muligheter for tilskuddsmidler, men det er vanskelig å holde oversikten over disse mulighetene – og at de er spredt på mange ulike instanser på både nasjonalt, regionalt og lokalt nivå, ofte med hver sine systemer for søking og rapportering som er krevende. Det er behov for enkel og samlet tilgang til informasjon om støtteordninger.

I Birkenes kan det være nyttig om kommunen bistår med hjelp til å skrive søknader og skaffe oversikt over andre støtteordninger enn kommunale. Slik tilrettelegging er lite kostnadskrevende, men kan bidra til at organisasjonene kan frigjøre tid til å skape mer aktivitet, og redusere slitasjen på de som er engasjert.

Rekruttering og deltakelse

Mange av deltagerne i innspillsmøtet oppgir at rekruttering er en utfordring som står i veien for vekst og utvikling i organisasjonene. Det kom frem konkrete forslag til hvordan kommunen kan bidra til mer synliggjøring og kommunikasjon.

I handlingsprogrammet trekkes det frem flere av disse konkrete forslagene, hvor frivilligsentralen sammen med kulturrådgiver vil ha en vesentlig rolle i arbeidet.

Skolen er en arena hvor vi kan treffe de fleste barn og unge, samt foreldre. I stortingsmeldingen Tro på framtida – uansett bakgrunn er regjeringen tydelig på at gratisprinsippet og reklameforbudet i skolen ikke er til hinder for å informere om lokale fritidsaktiviteter uten kommersielle interesser.

Frivilligsentralen har prioritert å oppdatere og bruke foreningsportalen.no som et viktig verktøy for å få oversikt over foreninger og deres aktivitet i kommunen. Her skal det være enkelt for befolkningen å finne frem i det aktive kulturlivet som tilbys.

Lokaler og andre ressurser

De fleste organisasjonene er avhengige av lokaler for å utøve sine aktiviteter, men tilgangen på lokaler varierer. Vi vet at frivillig aktivitet er viktig for gode og trygge nærmiljø. Det er ulik praksis fra sted til sted i kommunen og fra bygg til bygg når det gjelder utleie / utlån til frivillig virksomhet. Det er behov for enklere tilgang til offentlige bygg, og for å utvikle retningslinjer og systemer både for kortvarig bruk (drop-in) og leie over tid.

Det er også noen innspill fra dialogcaféen som handler om at transport er et hinder for deltagelse. Avstander i kombinasjon med dårlig kollektivtilbud gjør at det blir en barriere for deltakelse. Her kan kommunen sammen med frivillige se på mulighetene for å bidra til at flere kan delta på aktivitet, og at foreningene i større grad kan rekruttere fra hele kommunen.

Møteplasser: Dialog, informasjon, kompetanse og koordinering

Koordinering og samhandling

Samarbeid og samskaping mellom kommune og frivillig sektor skal baseres på likeverdig respekt og partnerskap. Frivillig sektor anerkjennes som en selvstendig samfunnssektor på lik linje med de andre sektorene i samfunnet. Frivillig sektor skal supplere offentlig sektor, ikke erstatte offentlige oppgaver. Innenfor helsesektoren skal kommunen følge de rettslige rammene for samarbeid mellom helse- og omsorgstjenesten og frivilligheten beskrevet i rundskrivet fra helsedirektoratet (2025).

Frivilligsentralene er mangfoldige møteplasser bygget på frivillighetens premisser og lokale ønsker, ivaretatt av ansatte i samhandling med frivillige, lag & foreninger, næring og kommune. Det er viktig å ha en frivilligkoordinator/daglig leder i Frivilligsentralen som vil være en kontakt mellom det offentlige og lag/foreninger. Frivilligkoordinator vil også være en støttespiller inn mot lag og foreninger, i forhold til informasjon, og hjelp med søknader o.a. For å få tilskudd fra lotteri- og stilftelsestilsynet, er det krav om minst 100 % stilling som frivilligkoordinator. Frivilligsentralen vil også ha egne tilbud/tiltak, og trenger en, gjerne flere, koordinatorer for å drifte det, samt oppfølging av frivillige, og samhandling med kommunen.

Møteplasser og dialog arenaer

Det er behov for møteplasser der frivillige lag og foreninger kan bli bedre kjent med hverandre, og gjøre seg kjent for innbyggerne i kommunen. Det er et godt utgangspunkt for å sikre bedre koordinering og kjennskap på tvers og for å sørge for bedre samspill med kommunen. Her kan kommunen spille en viktig rolle som tilrettelegger, ved å invitere, stille lokaler til disposisjon og sørge for å spre informasjon.

Dialogcaféen som ble holdt i forbindelse med arbeidet med denne planen ble oppfattet som nyttig i form av etablering av nettverk, erfaringsutveksling og kompetanseheving. Flere kom med ønske om å fortsette med slike møteplasser for frivilligheten, og for bedre dialog mellom kommune og frivilligheten.

Satsningsområder

Økonomi

Frivilligheten skal oppleve det som enkelt å søke, ta imot og rapportere på kommunale midler, og det skal være enkelt å finne informasjon om både lokale og eksterne støtteordninger

Tiltak:

- Opprettholde og forbedre dagens søknadsordning med kulturmidler og en kommunal koordinator for dette arbeidet.

- Frivilligsentralen lager en oversikt over mulige eksterne midler å søke på, som ligger tilgjengelig på frivilligsentralens nettside og foreningsportalen. Både frivilligsentralen og kulturrådgiver skal være tilgjengelige for hjelp for søking av eksterne midler.

Rekruttering og deltakelse

Alle innbyggerne skal ha mulighet til å være en del av fellesskapet, delta aktivt i lokalsamfunnet, oppleve trygghet og mestring.

Tiltak:

- Legge til rette for lavterskeltilbud og møteplasser i nærmiljøet. Særlig oppmerksomhet på grupper som står i fare for å falle utenfor (ungdom, eldre, personer med funksjonsnedsettelse, innvandrere)

- Samarbeide med politi og frivillige for å styrke forebyggende arbeid og godt naboskap

- Legge til rette for organisasjoner og enkeltmennesker som vil drive frivillig arbeid

- Kommunen skal dele ut kulturpriser for å fremme frivilligheten.

Lokaler

Kommunen skal være positive til at frivilligheten får benytte seg av kommunens areal og lokaler i forbindelse med aktivitet, arrangement, og tilstelninger.

Tiltak:

- Det skal utarbeides tydelige retningslinjer for leie og utlån av kommunens lokaler som legger til rette for at lag og foreninger kan benytte kommunale anlegg og lokaler uten kostnader eller til meget gunstig leie.

- Kommunen skal være positive til bruk av offentlige lokaler til frivillige lag og foreninger.

Møteplasser: Dialog, informasjon, kompetanse og koordinering

Kommunen skal samarbeide og samhandle med frivillige, næringslivet, lokalsamfunnet og aktuelle regionale samarbeidspartnere.

Tiltak:

- Beholde frivilligkoordinator som et viktig bindeledd mellom kommunen og de frivillige, minimum 100 % stilling- dette er et krav for tilskudd fra lotteri og stiftelsestilsynet som er et nødvendig økonomisk grunnlag for at frivilligsentralen skal bestå.

- Legge til rette for god dialog, gode møteplasser og invitere frivilligheten til årlig dialog – med mål om erfaringsutveksling og kompetanseheving knyttet til aktuelle tema og behov.

- Jobbe mot mer synliggjøring innad i kommunen og fremme den frivillige innsatsen.

Oppfølging og bruk av planen

Frivillighetsplanen skal være styrende for valg og prioriteringer i arbeidet med frivillighet for Birkenes kommune i perioden 2026-2036. Den skal være et verktøy for arbeidet med frivillighet i lokalsamfunnet, og veiledende for Frivilligsentralen og de frivillige organisasjonene.

Frivillighetsplanen har et 10-årig perspektiv med et handlingsprogram. Handlingsprogrammet er utarbeidet parallelt med strategien. Handlingsprogrammet beskriver hvordan kommunen skal arbeide med de ulike satsingsområdene, og foreslår aktuelle samarbeidspartnere innen hvert satsingsområde.

Tiltak som gjennomføres for å følge opp temaplan for frivillighet vil innarbeides i de årlige økonomiplanene eller være en del av handlingsplanen i de enkelte tjenesteområdene.

Et godt samspill og dialog med målgruppen, en tydelig administrativ struktur og bred politisk behandling vil sikre forankring og gjennomføring av frivillighetsplanen og handlingsprogrammet.

Vedlegg:

Handlingsplan
Kunnskapsgrunnlaget fra frivillighet Norge